

bpost

PB-PP | B-35036
BELGIE(N) - BELGIQUE

Afgiftekantoor 9450 Haaltert

Daens vandaag

Priester Daensfonds vzw

P.29

**Jongeren vormen tot geëngageerde mensen:
het Priester Daens College.**

Opinieblad voor een warme samenleving

Tijdschrift van het Priester Daensfonds ■ 44ste jaargang nr. 3 - 2020 ■ Driemaandelijks tijdschrift
Toelatingsnummer 3775 ■ Erkenningsnummer P4A8022 ■ Afgiftekantoor: 9450 Haaltert
Verantwoordelijke uitgever: Vicky De Wolf, Middelkouter 68, 9450 Haaltert

Een ommetoertje waard: kapel in Strijtem

KAPEL VAN DE ZEVEN BEUKEN
ARDUINENKAPEL 1918 - GROTE KAPEL 1931
GERESTAUREERD IN 1987-1988 DOOR DE
LANDELIJKE GILDE MET DE FINANCIËLE
STEUN VAN DE INWONERS VAN STRIJTEM
HIER VERDEDIGDE PRIESTER DAENS IN
1904 DE BELANGEN VAN DE HOPBOEREN

Tijdens een fietstocht door Roosdaal, Pamel en nog een aantal andere kleine dorpjes, ontdekten we deze kapel in Strijtem.

■ Vicky De Wolf

Het Priester Daensfonds verwijst naar de krachtige
inspiratiebron die priester Adolf Daens
en de bezielers van de Christene Volkspartij
aanreikten: de bundel van rechtvaardigheid,
solidariteit, gelijkwaardigheid,
armoedebestrijding en
positieve identiteitsbeleving.

Beter dan twitter- en facebookberichtjes: lid/abonnee worden

U hebt het derde nummer van Daens Vandaag, jaargang 44, in handen. In december e.k. volgt het vierde nummer. Tijd om aan de hernieuwing van het lidmaatschap/abbonement te denken. We belonen je met het schrappen van een indexering van het lidgeld van 15,00 euro (scholieren en studenten betalen 7,50 euro). Schrijf het passende bedrag over op rekeningnummer BE40 7370 2745 3063 van het Priester Daensfonds vzw, Aalst.

*Uiteraard is een hoger bedrag overschrijven een te overwegen optie.
Waarvoor dank.*

Daens vandaag

Beste lezer,

Het is nog enkele maanden voor dit jaar ten einde is, en we kunnen nu al stellen dat 2020 de geschiedenis zal ingaan als een memorabel jaar. Het covid 19-virus houdt de hele wereld in zijn greep. Daar kunnen we moeilijk naast kijken. We zouden het vergeten, maar corona heeft aan vele duizenden mensen het leven gekost. Anderen zien een lang herstel tegemoet.

De impact van het virus op het sociale -, culturele- en economische leven is niet te overzien. Heel wat werknemers kwamen in tijdelijke werkloosheid terecht of verloren hun job, met ernstig inkomensverlies als gevolg. Heel wat bedrijven en zelfstandigen slagen er amper of niet in om het hoofd boven water te houden. De komende economische crisis zal nog meer slachtoffers maken.

Het gemeenschapsleven dreigt uiteen te vallen. Verenigingen liggen stil, koren zijn genuilkorfd en het parochieleven is gekortwiekt. Ook in onze dagelijkse contacten met familie en vrienden worden we beperkt. Een gemaskerd leven zonder vriendelijke glimlach, fysieke genegenheid, huidcontact ... wordt al gauw smaakloos, zeker voor wie al geïsoleerd leeft of zorgbehoevend is.

Wat met de onderwijssector? Gaat het schooljaar '20-'21 normaal verlopen?

Wat met ons verdere leven? Hoe vlug zal er een vaccin zijn? Zal dat vaccin alles oplossen? Of wordt dit het nieuwe 'normaal'? Nog heel wat vragen zijn momenteel onbeantwoord.

Elkeen probeert toch, op zijn eigen manier creatief te zijn, om ondanks de opgelegde corona-maatregelen, het dagelijkse leven zo normaal mogelijk te laten verlopen.

Naast deze gezondheids crisis blijft ons land ook op politiek vlak op z'n honger zitten.

Zullen de politieke partijen erin slagen om samen een programma uit te werken dat het hele land vooruit helpt?... Een regering die rekening houdt met alle mensen die momenteel uit de boot vallen? Waar blijven de echte politieke leidersfiguren die ons land uit deze crisis gaan halen? Waar blijft de gedeelde visie om samen ons land te besturen?

Ook het Priester Daensfonds lijdt onder deze coronacrisis. Al onze geplande voorjaarsevenementen werden geschrapt. Ook de herdenking op 1 november komt in het gedrang.

Vergaderingen van de algemene vergadering kunnen niet doorgaan.

Hierover meer verder in het tijdschrift.

Hopelijk gaan we vlug betere tijden tegemoet.

Verzorg u goed en heb aandacht voor elkaar.

Vicky De Wolf - voorzitter

OPINIE

REFLECTIE

Virologen, aanverwante specialisten en politici hebben ons, niet altijd zonder krassen of strubbelingen, voldoende inzicht en adviezen gegeven over en tegen de totaal onverwachte agressie van een onzichtbare en daarom amper te bevechten vijand.

Tijd dus voor reflectie, maar meteen ook over fenomenen in de maatschappij die daarmee gepaard gaan of daaruit voortvloeien. Ze zijn soms een voetnoot geworden, maar toch niet onbelangrijk.

Wij en dat zijn wij allemaal hebben altijd en te lang de illusie gekoesterd dat we de natuur naar onze hand konden zetten. We voelden ons superieur en verwaand, onze drang naar meer, naar overbodige luxe, naar (over)consumptie en nieuwe trends was een vorm van overmoed waarvoor ook de Griekse tragici al waarschuwden en die leidde tot verblinding, ondergang en loutering. Over dit laatste hangt momenteel een vraagteken. Bij heel wat bewuste mensen bestaat een drang naar bezinning en naar "het kan ook anders". Maar anderen zullen hervallen in de aloude ziekte. De voorbeelden zijn er al, en legio.

President Trump staat quasi triomfantelijk te zwaaien met een bijbel in de hand, het boek dat het tegendeel vormt van zijn eigen visie en handelwijze.

Het racisme steekt weer de kop op, ongenueanceerd en gekruid met vooroordelen. Niet wat je als kledij draagt bepaalt wie je bent, maar je hoofd dat staat voor verdraagzaamheid of fanatisme en vandaar voor polarisatie.

En willen we over of zelfs binnen onze grenzen kijken, dan hebben we een paar honderd mensen als priester Daens nodig die vechten tegen uitbuiting en erbarmelijke werkomstandigheden (ook in Europa) in het belang van multinationals die niet (meer) weten wat ethiek betekent.

Tot slot en nog even terug naar een van de problemen die door het coronavirus aan het licht zijn gekomen: niet de mensen die in de verzorgingstehuizen werkzaam zijn en die zich uit de naad hebben gewerkt en alle lof verdienen treft schuld, maar hen die jarenlang hebben laten betijen en het terrein braak hebben laten liggen alsof oudjes waren afgeschreven en van geen tel meer waren.

We hebben een paar honderd mensen als priester Daens nodig die vechten tegen uitbuiting en erbarmelijke werkomstandigheden.

100 JAAR NA HET ZINLOOS GEWELD OP HERMAN VAN DEN REECK 'DE REPUBLIEK VAN DE MENSELIJKHEID'

Zondag 12 juli, dag op dag honderd jaar na het overlijden van de 19-jarige Herman van den Reeck, kwamen delegaties (covid 19) van vijf sociaal-Vlaams geëngageerde verenigingen en VOS-Vlaamse Vredesvereniging samen aan zijn graftombe op het Schoonselhof in Hoboken (Antwerpen). Herman van den Reeck werd tijdens de 11 julibetoging van 1920 op de Antwerpse Grote Markt getroffen door een politiekogel. Een zinloze geweldpleging en jammer genoeg pure actualiteit.

Aan het graf werd een moment van ingetogenheid in acht genomen, ook ter nagedachtenis van Joost Vandommele, bestuurslid van het Priester Daensfonds en auteur van een uitvoerige tekst (gepubliceerd in 'Meervoud') die hij kort voor zijn overlijden schreef met het oog op 12 juli 2020, honderd jaar na het overlijden van Van den Reeck.

Namens het Priester Daensfonds, Meervoud, Vlinks, Aan de IJzer, Vlaams-Socialistische Beweging (VSB) en VOS-Vlaamse Vredesvereniging werd een gezamenlijke krans neergelegd. Aan de IJzer reikte zonnebloemen aan de aanwezigen aan. De graftombe werd met de zonnebloemen bedekt.

Namens de initiatiefnemers stipte Johan Velghe aan dat anno 1920 een jonge generatie linkse flaminganten, net zoals de Frontsoldaten weigerden om zomaar voort

te doen, alsof de oorlog geen breuklijnen gecreëerd had. Ze schikten zich niet in het vooroorlogse gareel. Ze hadden lak aan het burgerlijk denken, lak aan militarisme en wilden vooral een nieuwe, rechtvaardige wereldorde.

"Die jonge generatie was rebels en bovenal beoefenden zij de deugd van het ongeduld. Zij grepen het moment. Hun aanhang groeide. Ze waren staatsgevaarlijk met hun republikeinse en Vlaamsgezinde gedachten, met hun pacifistisch pleidooi en hun visie op een rechtvaardige en egalitaire samenleving. Honderd jaar later zijn de mainstream Vlaamse beweging en de Vlaamse partijen, met inbegrip van de zogenaamde V-partijen het spoor naar de 'republiek van de menselijkheid', zoals het klonk in de taal van de generatie Van den Reeck,... dat spoor zijn ze kwijt geraakt."

HONDERD JAAR IJZERBEDEVAARTEN

‘KLAAR VOOR DE TOEKOMST’

Op de militaire begraafplaats van Steenkerke – deelgemeente van Veurne, woon- en werkplaats van Willem Vermandere – kwamen in het eerste weekeinde van september 1920 de Vlaamsgezind geworden oorlogsveteranen samen rond het graf van Joe English, een kunstenaar als symbool voor hun vaste wil om een betere samenleving dan voorheen te creëren. Die bijeenkomst wordt aangewezen als de eerste IJzerbedevaart.

Aan de IJzer vzw organiseerde op dezelfde datumvermelding, maar dan honderd jaar later, een tweedaagse met een colloquium en de 93ste IJzerbedevaart.

Co English en Sam Vanoverschelde
aan de militaire begraafplaats
in Steenkerke. ►

“Er is maar één valabele weg naar de toekomst, de weg met de stevige fundamenteën van vrede, vrijheid en verdraagzaamheid”, hield Johan Velghe bij de inleiding op het colloquium voor. “Onze toekomst herdenken”, klonk met de verwijzing naar de titel van het nieuwe boek van prof. em. Jean-Paul Van Bendegem, de hint naar het publiek in de naar covid 19-regels gevolgen tent. Minister-president Jan Jambon stelde dat de IJzerbedevaarten voorhielden dat macht niet hetzelfde is als recht. Prof. Bruno De Wever schetste het succesvol, maar ook tragisch verhaal van de bedevaarten. Naarmate de realisaties van Vlaamse eisen gerealiseerd werden, nam de belangstelling af. De afsplitsing (1995-1996) was een het resultaat van een ideologisch gevecht, waarbij eerder de breuk met de Vlaamse linkerkant bekrachtigd werd door de toenmalige aanwezigheid van extreem-rechts.

‘s Anderendaags, zondag 6 september, werd een digitale presentatie (corona...) gecombineerd met het neerleggen van kransen in de crypte aan de Paxpoort en met een bijeenkomst aan de begraafplaats in Steenkerke. Kleindochter Co English en achterkleinzoon Sam Vanoverschelde van Joe English legden er een pakkende getuigenis af. Willem Vermandere speelde een vredeswens te midden van de vele soldatenzerken.

Voorzitter Paul De Belder van Aan de IJzer vzw sprak klare taal. “Klaar voor de toekomst” is het statement van de 93e IJzerbedevaart: wij schuwen het debat niet, we gaan de contramane niet uit de weg. “Wij zijn

niet-rechtse, partij-politiek ongebonden Vlaamsgezinden die niet in de sjablonen passen van de klassieke Vlaamse beweging en de media. Georganiseerd van mening verschillen, beschaafd en zonder meteen in een wij-zij-verhaal te vervallen, is één van de sleutels op de weg naar het inclusieve Vlaanderen. Een Vlaanderen waar iedereen meetelt, ongeacht afkomst, kleur, religie of seksuele geaardheid. Een Vlaanderen dat effectief beter doet wat het zelf doet. Wat nog rest van de klassieke Vlaamse beweging moet afstappen van de nefaste interpretatie van de godsvrede-gedachte volgens dewelke alle ideologische en andere tegenstellingen met de mantel der liefde (in casu een leeuwenvlag) moeten togedekt worden tot de Vlaamse jour de gloire is aangebroken.” Verwijzend naar Jules Destrée stelde Paul De Belder: “La Flandre sera sociale ou elle ne sera pas.” En nog: “Parallel met de verdere uitbouw van de emancipatie van Vlaanderen moet er dringend werd gemaakt worden van de emancipatie van de Vlamingen zelf, van de emancipatie binnen Vlaanderen.”

100 JAAR IJZERBEDEVAART

Er ligt een lange weg tussen het nu en het ogenblik waarop begin september 1920 enkele honderden bedevaarders naar Steenkerke trokken voor de inwijding van het grafmonument van Joe English. Die hulde zou via de Frontbeweging en de IJzerbedevaart een prikkel worden tot inzet voor de leuze Nooit meer oorlog, tot verzet tegen het misprijzen door Franstalige officieren en instanties van de Vlaamse taal en het Vlaamse volk, en voor ontvoogding.

De actualiteit van vandaag staat vooral in het teken van een stille mijmering en een zoektocht naar identiteit, verdraagzaamheid, wereldvrede en solidariteit.

Die weg is niet altijd zonder knelpunten en tragiek geweest. Ik denk daarbij aan het stukslaan van de grafzerkjes van Vlaamse gesneuvelden uit WO I, de vernieling van de eerste IJzertoren, de dubieuze houding van de Kerk, de stormloop van de rijkswacht in 1930, en een pijnlijk schisma binnen het nationalisme tussen open en eng.

Maar de meeste bedevaarten bleven ontroeren door de stilte, de bloemenhulde, de overtuiging van duizenden mensen met de droom van erkenning en de teksten die aanzetten tot bezinning en reflectie.

Binnen de Vlaamse Beweging is de IJzerbedevaart niet weg te denken. Hij is veranderd van aanblik, maar niet van grondtoon en visie.

Dit bewijst deze poëtische tekst :

Verdraagzaamheid

verdraagzaamheid
is de gulden middenweg
tussen zijn
en anderen ruimte geven
om te zijn

wie een identiteit heeft
beschermt ze
maar sluit ze niet af

een klank is harmonieus op zich
maar toch eerder in samenhang
tot hij een fuga wordt of een kwartet
een kleur is expressief op zich
maar toch eerder als component
in een doek van Breughel
of een collage van Braque

wie een identiteit heeft
erkent die van een ander
want wie de kruisen van Verdun
heeft gezien

de graven in de Westhoek
met jongens van achttien
soms naamloos en
alleen bij God bekend
en het zwartgeblakerde spookdorp
Oradour-sur-Glane
weet waartoe fanatisme leidt

verdraagzaamheid begint
bij het vernuft van Erasmus
en kent hopelijk geen grenslijn meer

■ Wouter De Bruyne

BLOEMEN IN CORONATIJD VOOR DAENS

Het werd begin juni laatstleden geen traditionele Daensdag. Het verhaal van spelbreker corona wordt eentonig. In plaats van de aangekondigde Daensdag, deze keer in Ninove, volgde het annuleren van deze traditierijke en toch actuele herdenkingsdag. De leden van de raad van bestuur van het Priester Daensfonds, mét mondkmasker en voldoende afstand houdend, lieten evenwel niet na om samen met voorzitter Vicky De Wolf op zondag 7 juni ll. een bloemenkrans neer te leggen aan het Daensmonument op het Aalsterse Werfplein.

Uitgekeken wordt naar de Daensdag anno 2021: zondag 6 juni in Ninove.

IN MEMORIAM

Ilse Uyttersprot

We dienen erg boos te zijn

Het is een op z'n minst vreemde titel boven een 'In memoriam'. Boos om alweer een slachtoffer van partnergeweld. Boos omdat politie, gerecht en politiek nog altijd niet het perverse handelen van machtswellustelingen ten volle ernstig neemt. Die komen er o zo vaak goedkoop vanaf, helemaal opgefokt om opnieuw en opnieuw hun perverse jojo uit te voeren.

Niemand verdient het de speelbal te zijn van een narcist. De getuigenissen van ex-partners spreken immers boekdelen. Ilse kan het niet meer vertellen. Ilse Uyttersprot is de Aalsterse gemeenschap, bij uitbreiding haar netwerk in de christen-democratie, haar ruime vrienden- en kennissenkring en inzonderlijk haar familie, haar kinderen, brutaal ontstolen.

Ilse is geworden tot wie ze was. Uiteraard was ze de dochter van haar vader Raymond, maar ze evolueerde. Het burgemeesterschap heeft haar deugd gedaan. Ze doorbrak in die periode helemaal het cocon van de verzuiling: zijn en blijven wie je bent, maar georiënteerd op de hele Aalsterse gemeenschap. Het maakte haar tot

een dame, een vrouw met klasse die toen haar privékring door de media doorbroken werd, zeer terecht kon stellen: 'et alors?'

Van de Aalstenaars mag dan al (gelukkig) soms een hoek af zijn, zij doorzien partijpolitieke stokerij als geen ander. Daar getuigt 'bedankt Ilse' van. Het Moorselse dorpsplein – daar waar aan de muur van de Gudulakapel Ilse jaarlijks mee vorm gaf aan het Faluintjesbloementapijt – lag vol afscheidsbloemen. Er volgden avondlijke kaarsenwakes. Het eerbetoon dat prins carnaval Yvan De Boitselier schreef, greep naar de keel. Dat het stadsbestuur niet op de begrafenis was uitgenodigd werd gewaardeerd. De dood is immers te ernstig om er een show van te maken.

Aalst heeft begrepen een dochter pur sang verloren te hebben, iemand van de juiste kant bij de verdediging van de zwakkeren, met inbegrip van het geplaagde verenigingsleven.

En ja, het Priester Daensfonds waardeert Ilse Uyttersprot omdat zij die principes hanteerde – niet altijd evident in de politieke slangenkuil – waar daensisten een bittere strijd voor voerden: rechtvaardigheid, solidariteit, gelijkwaardigheid. We zagen haar vaak op Daensdagen, op activiteiten van 175 jaar Daens in 2014, op 1 november aan het Daens-familiegraf.

De Aalsterse gemeenschap verwerkt een zwaar verlies. Dat schrijft gemakkelijk, maar de realiteit is dat er ingehouwen werd op al wie voorstander is van verdraagzaamheid, pluralisme en een inclusieve samenleving.

We dienen boos te blijven zolang haar dood niet meer dan een rimpeling in de media veroorzaakt. Partnergeweld geraakt de wereld niet uit. We reageren verontwaardigd bij nieuwsberichten over landen waar machocultuur verkrachtingen als uitlokking verdoezelen. We vinden vaginale besnijdenissen barbaars. Maar wanneer alles dichterbij komt, wordt onze verontwaardiging troebeler. We negeren ongelijkheid. Ook in Europa hebben vrouwen het hard te verduren gekregen vooraleer ze hun eigen leven en carrière leiden. Eenmaal zover hebben ze het geheel en al aan het onderwijs en aan

zichzelf te danken. Mannen – we gaan niet veralgemenen –, sommige mannen, hebben echter het aloude rollenpatroon nog altijd niet doorbroken. Klonen van Trump zijn in allerlei gradaties alom aanwezig. We gaan andermaal niet veralgemenen, want ook sommige vrouwen vertonen narcistische trekken. Tal van vechtscheidingen en door procedureslagen langgerekte vereffeningen van nalatenschappen wijzen de narcist van dienst, man of vrouw, aan.

In een relatie loopt het fout wanneer een van de partners in een onderdanige positie wordt gedrukt. Het loopt geheel mis wanneer de gelijkwaardigheid in het gedrang komt.

Alle tekens van partnergeweld, fysiek of psychisch, dienen meteen door sociale, politie- en gerechtelijke diensten opgepikt en ernstig genomen te worden. Halfslachtige maatregelen vormen immers geen obstakel voor narcisten. Wie leed veroorzaakt en een blijvende bedreiging vormt, moet aangepakt, bestraft en opgevolgd te worden. Dat is rechtvaardig en solidair met de samenleving handelen.

Het kan niet genoeg gesteld worden dat elke daad van partnergeweld de voorbode is van een volgende agressie. Het moet ons allemaal boos maken wanneer beleidsmakers en de handhavers van de wet daar niet, onvoldoende of laattijdig, op anticiperen.

HET EINDE VAN DE PARLEMENTAIRE DEMOCRATIE?

In Daens Vandaag 1/2020 verschenen de vaststellingen die aan deze en volgende bijdragen voorafgaan. In Daens Vandaag 2/2020 verscheen het eerste deel (A) van de vier Gordiaanse knopen.

(2) De vier Gordiaanse knopen (misschien zijn er meer).

A. Op welke manier verkiest het volk (g)een kat in een zak?

B. Is er een structurele oplossing om de parlementsleden hun verloren gegane glorie en onafhankelijkheid in ere te herstellen?

C. Moeten we kiezen tussen een 'slinger-democratie' en een 'consensus-democratie'? Of is er een reële en realistische middenweg?

D. Hoe komen we werkelijk te weten of Vlamingen onafhankelijkheid willen? Die vraag hoeft niet elders gesteld te worden.

B.

IS ER EEN STRUCTURELE OPLOSSING OM DE PARLEMENTSLEDEN HUN VERLOREN GEGANE GLORIE EN ONAFHANKELIJKHEID IN ERE TE HERSTELLEN?

SUBDEEL A.

B.A.

ZOU HET KUNNEN DAT ÉÉN ENKELE (WONDER) OPLOSSING VOLDOENDE IS?

1. Voor elk probleem dat in de vorige twee bijdragen werd blootgelegd, zou men gemakshalve misschien telkens een oplossing kunnen uitdenken. Maar of daarmee de parlementaire, vertegenwoordigende democratie in haar geheel zal kunnen hersteld worden, blijft toch een open vraag.

Zeker wanneer de verkiezingsresultaten ervan constant op patstellingen uitdraaien en de 'overwinnaars' aan beide zijden van de taalgrens mekaar 'de dood in gijzelen' (dixit een partijvoorzitter).

1.1. Men zou bijvoorbeeld de koning uit het beeld kunnen houden en aan de grootste partij het initiatief laten om een regering te vormen. Voor zover die partij daarin zou lukken (en, bij mislukking, de daaropvolgende 'grootste' partij dan aan de beurt komt), kan men zich wel afvragen of de door die partij

uitgekozen coalitiegenoten ook de goedkeuring van én de kiezers van al de betrokken partijen én van de meerderheid van het gehele kiezerskorps meedragen. Trouwens, het voor elkaar krijgen van een regering met de grootste partij erbij, is zelfs in dat geval niet noodzakelijk gewaarborgd.

- 1.2. Dan maar een afspiegelingsregering. Een automatische om iedereen tevreden te stellen. In Zwitserland is zulks de gewoonte. Maar daar hebben ze de referenda als uitlaatklep om maatschappelijke meningsverschillen af te wikkelen. En zien de bevoegdheden van de deelstaten (de kantons) er wat solider uit. Let wel, de eerste Vlaamse regering (toen nog Vlaamse Executieve genoemd), onder Gaston Geens was er zo een (1981-1985). Maar afspiegelen is absoluut niet doenbaar in federaal België. Belgisch is nog geen taal. En in deze tijden, een Vlaamse regering van 'nationale' unie met daarin 7 partijen 'afgespiegeld' zien, lijkt mij niet voor morgen. Evenmin voor overmorgen.
2. Deze twee voorbeelden volstaan hierbij om aan te tonen dat zulke halfbakken oplossingen niet de richting is die we moeten inslaan om ons de werkelijke zin van de democratie te helpen terugvinden. 'Een behandeling met electro convulsie therapie (ECT, vroeger ook vaak electroshock-therapie genoemd) bij depressie stimuleert de aanmaak van nieuwe zenuwcellen', lijkt meer aangewezen. Een onbeschreven blad. Verder in dit mini-essay zal ik evenwel moeten bekennen dat dat blad in dit land niet echt zo onbeschreven was. Het illustere jaar 1968 was toonaangevend. Maar de fanfare is toen spijtig genoeg nooit op gang geraakt. Dat zien we in een latere bijdrage.

“Waar knelt dus werkelijk het schoentje? Bij het feit dat de burgers geen zeg hebben over de samenstelling en het programma van een regering.”

3. Best zou zijn, **de hoofdoorzaak** te kunnen aanwijzen die verantwoordelijk mag geacht worden voor de belabberde toestand waarin onze vertegenwoordigende democratie zich heden ten dage bevindt. En dan, **vindingrijk**, buiten het thans geldende denkraam, een middel kiezen met **een multiplicatoreffect**. Vind je die oorzaak en kies je dat middel, dan maak je veel kans dat andere, ermee verbonden problemen, verdwijnen. Alhoewel, niks is zeker en eeuwig in deze mensenwereld.
4. Maar laten we de eerder aangehaalde problemen, dilemma's, hinderpalen, knelpunten, struikelblokken en dies meer eens beknopt op een rijtje zetten. De bewoordingen 'parlement' en 'regering' zijn in algemene zin gebruik, of het nu gaat om het federale niveau, of om de deelstaten. Zelfs gemeentenaren zullen in de gebruikte termen hun 'gemeenteraad' en 'college' kunnen herkennen.
 - 4.1. Parlementen vertegenwoordigen niet meer de Natie, ze zijn de geschikte behuizing van partijvertegenwoordigers geworden.
 - 4.2. De beslissingsmacht is verhuisd naar de regering.
 - 4.3. Regeringen worden gevormd door de partijvoorzitters. Met de koning in een relatief belangrijke bijrol.
 - 4.4. Partijen, een noodzakelijk instrument tot machtsverwerving sinds de invoering van het algemeen kiesrecht, zijn mettertijd alles-zaligmakend geworden, en verdelen hun machtsuitoefening in coalitieregeringen, in compromisregeringen.

4.5. De burgers worden om de x-tijd tot de stembus geroepen om parlementsleden te kiezen. De dag nadien ligt hun kiezersmacht al aan diggelen. Ze hebben geen enkele invloed meer op de regeringsonderhandelingen, niet qua hun samenstelling noch inzake het regeringsprogramma.

4.6. Het heeft geen enkele zin meer alleen maar parlementsleden te kiezen.

4.7. De democratie dient 'heruitgevonden' omwille van de al lang aan de gang zijnde verlegging van de beslissingsmacht van parlement naar regering: **ook de regering dient voortaan door de burger gekozen**, via een absoluut meerderheidsstelsel. Zodat 'efficiëntie' aan 'legitimiteit' kan gekoppeld worden.

4.8. Hoe paradoxaal het ook moge klinken, door de regering rechtstreeks door de burgers te laten kiezen, zullen de parlementsleden, ook die van partijen die mogelijks deel uitmaken van de regering, aan macht en aan onafhankelijkheid winnen.

4.9. Hun macht en hun onafhankelijkheid zou nog aan relevantie winnen zo, ook voor hen, van het evenredigheidsstelsel zou afgestapt worden, en eveneens, net als bij de verkiezing van de regering, gebruik zou gemaakt worden van het absoluut meerderheidsstelsel en van kleinere kieskringen.

4.10. In één ruk zouden we dan komaf maken met: de kiesdrempel, de opvolgers, D'Hondt, Imperiali, quota's, partijfinanciering, de onverantwoordelijkheid van ministers, lange regeringsonderhandelingen, de koning als regisseur, de achterkamerpolitiek, de grijze onduidelijkheden, de illegitimiteit,

5. **Waar knelt dus werkelijk het schoentje?** Bij het feit dat de burgers geen zeg hebben over de samenstelling en het programma van een regering. Zolang we ons bij die situatie neerleggen, komen we geen stap verder. Enkel maar verder aanmodderen, zullen we.

En eigenlijk, in hun binnenste binnen, stellen bijna alle politieke partijen zich tevreden met die Lotto-situatie van vandaag. Dat is toch een vermoeden dat bij mij stilaan gegroeid is. Enkel de partijen die van zichzelf weten dat ze nooit of te nimmer aan de bak zullen komen, blazen constant hoog van de toren.

Met een proportioneel stelsel (dat er in werkelijkheid geen is, want de grootste partijen bekomen steeds meer zetels dan wat hun stempercentage hen werkelijk zou mogen opleveren), en een koning die zijn natte vinger in de lucht steekt, bestaat er steeds de kans of een (water)kansje dat om het even welke partij in de Wetstraat 16 aan de tafel van de Ministerraad mag plaatsnemen. De zetel van de Macht.

B.B.

DE RECHTSTREEKSE VERKIEZING VAN DE REGERING, AL IETWAT CONCRETER UIT DE DOEKEN GEDAAN. (ZONDER DAAROM AL EEN A TOT Z – UITLEG TE VERSCHAFFEN)

1. Een eerste vraag die bij mij opkwam: laat de grondwet zo'n rechtstreekse verkiezing NU wel toe?

1.1. Het is hier niet de bedoeling een cursus grondwettelijk recht aan te bieden. Ik voel mij trouwens niet onderlegd genoeg om bepaalde schakeringen van de juiste commentaar te voorzien. Dus enkel stellingen waarvan ik overtuigd ben dat ze exact zijn, breng ik te berde. En om een ietwat belerend vingertje te vermijden (en geen plaatsruimte te 'verspillen'), zal ik enkel artikelen letterlijk citeren als zulks werkelijk nodig is of de tekst niet ellenlang is. Ik zal ze in ieder geval vermelden. Lezers kunnen ze dan zelf gaan opzoeken (de grondwet staat op de webstek van de Senaat) of ze bij mij opvragen. Mijn mailadres staat gans onderaan deze bijdrage.

1.2. *Art. 96. De Koning benoemt en ontslaat zijn ministers.*

Een rechtstreekse verkiezing door de kiesgerechtigde burgers staat die koninklijke benoeming niet in de weg. Nu is die benoeming ook maar een formeel gedoe. Het ontslaan is ietwat omslachtiger op dit ogenblik. Lees maar.

De federale Regering biedt haar ontslag aan de Koning aan wanneer de Kamer van volksvertegenwoordigers, bij volstreckte meerderheid van haar leden, een motie van wantrouwen aanneemt die een opvolger voor de Eerste Minister voor benoeming aan de Koning voordraagt, of een opvolger voor de Eerste Minister voor benoeming aan de Koning voordraagt binnen drie dagen na het verwerpen van een motie van vertrouwen.

De Koning benoemt de voorgedragen opvolger tot Eerste Minister, die in functie treedt op het ogenblik van de eedaflegging van de nieuwe federale Regering.

Als de burgers hun regering kiezen, dan komt bovenstaande poespas er niet meer aan te pas. Die bepalingen worden 'dode letter'. Wel moet de te vinden 'wonderoplossing' het wel mogelijk maken dat de door het volk verkozen regering niet zo maar op eigen houtje en zonder correctie haar gang kan gaan.

Een remedie hiervoor aanreiken, is een absolute noodzakelijkheid.

- 1.3. *Art. 99: De Ministerraad telt ten hoogste vijftien leden. De Eerste Minister eventueel uitgezonderd, telt de Ministerraad evenveel Nederlandstalige als Franstalige ministers.*

Geen probleem, toch niet theoretisch. Het rechtstreeks verkiezen van de federale regering gaat uit van een federale kieskring, één die dus het ganse land omsluit. Zo'n kieskring is niet voorzien bij **parlements**verkiezingen, maar is in se niet verboden bij **regerings**verkiezingen. Gewoonweg omdat deze laatste in de grondwet niet geregeld zijn. Een **nijpendere vraag** is of alle politieke partijen zich een federale kieskring zullen laten welgevallen; de redenen om zo'n kieskring uit te sluiten, zullen zeer verscheiden zijn. Maar dat is schrijfstof voor ietwat verderop.

- 1.3.1. *Art. 104: De Koning benoemt en ontslaat de federale staatssecretarissen. [...]*

Net zoals bij art. 96, stelt zich geen fundamenteel probleem. Trouwens, staatssecretarissen hoeven niet echt. Op Vlaams niveau komen ze niet voor. Federaal en in Brussel zijn ze het gevolg van de koehandel bij coalitieregeringen, met meer en meer partijen. De belangrijkste maximale taartverdeling is opgelegd, 15 ministers. Op het aantal andere zoetigheden is geen cijfer geplakt. Staatssecretarissen zijn dan vogelvrijverklaard.

- 1.4. En wat zegt de grondwet over de deelstaatregeringen?

Art. 121 vereist dat de samenstelling en de werking moet goedgekeurd worden met een wet, aangenomen met een dubbele meerderheid, voorzien bij *art. 4*. “[...] **met de meerderheid van de stemmen in elke taalgroep van elke Kamer, op voorwaarde dat de meerderheid van de leden van elke taalgroep aanwezig is en voor zover het totaal van de ja-stemmen in beide taalgroepen twee derden van de uitgebrachte stemmen bereikt.**” Voor de lezers die het haarfijn willen weten, die dubbele meerderheid is niet nodig inzake de regering van de Duitstalige Gemeenschap.

Volgens *art. 122* worden de leden ervan door hun parlement gekozen.

Van de koning is er geen sprake meer om de deelstaatministers te benoemen, ze worden gekozen door hun parlement. Wat echter in de realiteit ook niet gebeurt, zoals federaal. De op papier gevraagde tussenkomst van het parlement hoeft dus niet noodzakelijk een obstakel te zijn voor de rechtstreekse verkiezing van die regeringsleden. Als de parlementsleden maar tot uitdrukking brengen dat ze zich akkoord verklaren met de stembusuitslag die door het volk werd opgediend. **En welke democraat zou zulks durven aanvechten?**

- 1.5. Die bijzondere wet dateert van 8.8.1980, deze tot hervorming der instellingen (nadien meermaals gewijzigd, dermate dat dit land een complexe holding is geworden die de burger zich blijkbaar met welbehagen laat aansmeren; of heeft de lusteloosheid al zo'n proporties aangenomen dat de geesten in een gezapige continue 'lockdown' bivakkeren?).

Hoofdstuk III van die wet regelt hun samenstelling en werking (*artikelen 59 tot en met 77*). Regelde, want nadien is er een bijzonder decreet gestemd over de Vlaamse instellingen (7.7.2006). Het heeft er voor gezorgd dat grondwet, bijzondere wet en decreet mekaar herhalen. Ik beperk me tot de artikelen die een rechtstreekse verkiezing van de regeringsleden in de weg kunnen staan én die geen herhaling vergen van de reeds eerder geleverde kanttekeningen.

1.5.1. Ditmaal citeer ik wel volledig.

Artikel 60. (8.8.1980)

§1. De kandidaten voor de Regering die voorgedragen zijn op een zelfde lijst ondertekend door de volstreckte meerderheid van de leden van het Parlement, zijn verkozen.

De lijst bedoeld in het eerste lid is samengesteld uit personen van verschillend geslacht.

Voor de verkiezing van de leden van de Vlaamse Regering en de Franse Gemeenschapsregering moet de in het eerste lid bedoelde lijst tenminste één lid omvatten dat tot het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad behoort.

§2. Indien op de dag van de verkiezing geen enkele lijst aan de voorzitter van het Parlement wordt overhandigd die ondertekend is door de volstreckte meerderheid van de leden van het Parlement, wordt overgegaan tot afzonderlijke verkiezingen van de leden van de Regering overeenkomstig § 3 van dit artikel.

§3. De voordrachten van kandidaturen voor de Regering moeten worden ondertekend door tenminste vijf leden van het Parlement. Dezen mogen slechts één enkele voordracht voor elk mandaat ondertekenen. De verkiezing gebeurt bij geheime stemming en bij de volstreckte meerderheid van de leden van het Parlement in zoveel afzonderlijke stembeurten als er te verkiezen leden zijn.

Indien bij een verkiezing geen enkele kandidaat de volstreckte meerderheid heeft behaald in de eerste stembeurt, wordt er opnieuw gestemd om de twee kandidaten die het grootste aantal stemmen hebben verkregen te rangschikken, na eventuele verzaking van een gunstiger gerangschikte kandidaat.

§4. Elke Regering duidt in haar midden een voorzitter aan.

Indien geen consensus tot stand komt, wordt de voorzitter gekozen bij geheime stemming en bij volstreckte meerderheid van de leden van de Regering.

De aanwijzing van de voorzitter wordt bekrachtigd door de Koning, in wiens handen hij de eed aflegt.

§5. De orde van verkiezing bepaalt de orde van voorrang van de leden van de Regering. Bij de toepassing van § 1 wordt die orde bepaald door de orde van voordracht van de kandidaten.

Wat dadelijk opvalt, in tegenstelling met de aanstelling van de federale ministers, is de zeer minieme rol van de koning en de procedure van voordracht. Het is wel een doekje voor het bloeden. Uiteindelijk zijn het de partijen, vooral de partijvoorzitters die de zaak fiks. Net zoals voor een federale regering.

1.5.2. **Wel een niet te versmaden verschil met de federale regering** is dat een regeringslid individueel tot ontslag kan gedwongen worden, zonder dat daarom de volledige regering er het bijtje moet bij neerleggen. Zo leert ons het bijzonder decreet over de Vlaamse instellingen in zijn [art. 24](#) : *"Het Vlaams Parlement kan te allen tijde een motie van wantrouwen tegen de Vlaamse Regering of één of meer van haar leden aannemen. Deze motie is alleen dan ontvankelijk wanneer zij een opvolger voorstelt, naargelang van het geval, voor de Vlaamse Regering, voor een lid of voor meer leden. [...] De aanneming van de motie heeft het ontslag van de Vlaamse Regering of van het betwiste lid of de betwiste leden tot gevolg, benevens de aanstelling van de nieuwe Vlaamse Regering, het nieuwe lid of de nieuwe leden"*

2. "Parijs is wel een mis waard".

2.1. Ik wil het hier niet hebben over de tweede geloofsbekering van Hendrik IV, wel over de onverschrokkenheid die parlementsleden zouden kunnen demonstreren in hun geloof in de democratie, nieuwe stijl, door de burgers de macht te geven hun regering(en) rechtstreeks te kiezen.

Hun gezamenlijke macht om, op papier althans, regeringen te vormen, maar in realiteit overgelaten aan de partijenakels (waarvan sommigen van hen ook deel uitmaken), voortaan aan de burgers over te dragen, is 'een mis waard'. Wat denkt u?

2.2. Temeer dat ze er zich zouden van bewust moeten zijn, zoals eerder al aangetoond in dit kort essay, dat velerlei factoren in de samenleving er voor gezorgd hebben dat de beslissingsmacht in handen van de uitvoerende macht is komen te liggen. Een zoekopdracht op de webstek van de Raad van State gaf voor het jaar 2019 **610** uitgevaardigde koninklijke besluiten als resultaat, zonder deze met data van vóór 1.1.2019, maar verschenen tijdens 2019, erbij gerekend. En **170** ministeriële besluiten van de federale overheid. Dit voor een regering in lopende zaken!

Die beslissingsmacht, zelfs binnen de landsgrenzen is wel met een korrel(tje) zout te nemen. Maar daarmee vergeleken, is de beslissingsmacht van de parlementen een zeepbel.

3. Bovendien, "Parijs zou nog veel meer waard kunnen zijn dan een mis".

3.1. Het klinkt bij het eerste gehoor als een paradox. Door de burgers de regering te laten kiezen, krijgen ALLE parlementsleden, ook die van wat traditioneel de meerderheid wordt genoemd, meer vrijheid van handelen dan nu het geval is. Partijdiscipline (ook soms van tel bij de oppositie) hoeft niet meer, want is van elk belang ontbloot. "Enkel wie benoemt, kan ook 'ontnoemen', de benoeming ontnemen".

Moties van vertrouwen of van vertrouwen behoren tot het verleden. Moties van aanbeveling daarentegen zullen meer gehoor vinden.

3.2. Ze zullen in het vervolg naar hartenlust de regering mogen controleren en interpellieren als die gebruik maakt van de bestaande wetgeving, in de brede zin van het woord.

3.3. Voor nieuwe wetgeving evenwel, neemt het parlement opnieuw haar primordiale rol op. Ook al is de uitvoerende macht door de kiezers verkozen, de parlementsleden zijn het ook. De spelregels kunnen variëren. Die mogelijke regels spitten we later in enkele richtinggevende bijzonderheden uit.

Wie over subdeel a (en over andere in deze reeks 'aangewakkerde' aangelegenheden) meer wenst te vernemen, hoeft zich maar tot mij te wenden. Jef Cassimons, kopij afgesloten op 15 juni 2020, een laatste maal herwerkt op 26 juni.

Jozef.cassimons@telenet.be

DEEL VAN DE OPPOSITIE ZAL DE VENEZOLAANSE VERKIEZINGEN BOYCOTTEN

Op 6 december dit jaar zijn parlementsverkiezingen in Venezuela voorzien. Zoals verwacht zal een sector van de oppositie niet deelnemen aan de verkiezingen. Begin augustus werd het besluit bekendgemaakt. Het communiqué werd ondertekend door zevenentwintig oppositieorganisaties, waarin zij verklaren dat wat er op 6 december zal gebeuren geen verkiezingsstrijd zal zijn, maar fraude. De optie om over te gaan tot een boycot is niet nieuw in de recente Venezolaanse geschiedenis. Het gebeurde al in de tijd van Hugo Chávez en werd nadien herhaald in 2017 en 2018.

In het communiqué verschijnen de handtekeningen van de zogenaamde G4, dat wil zeggen, de oppositiepartijen Voluntad Popular, Primero Justicia, Acción Democrática en Un Nuevo Tiempo, samen met nog andere organisaties..

Guido De Schrijver

Guido De Schrijver (°1938) was als scheutist vijftien jaar actief in basisgemeenschappen in Guatemala.

In 1979 ontvluchtte hij het land op de vooravond van de genocide. Onder meer de Vlaamse religieuzen Walter Voordeckers (Turnhout), Serge Berten (Menen) en Ward Capiou (Maarkedal) werden ontvoerd en/of vermoord.

In België begeleidde hij studenten uit Zuid-Amerika en werd actief in tal van comités, zo ook in zijn woonplaats Aalst.

In oktober 2019 voerde hij namens 11.11.11-actie 'Changemakers' het woord aan het Daensmonument in Aalst.

Hij publiceerde kortverhalen in het Spaans en het Nederlands, evenals twee romans waaronder 'Vergeten Vulkanen' in 2017.

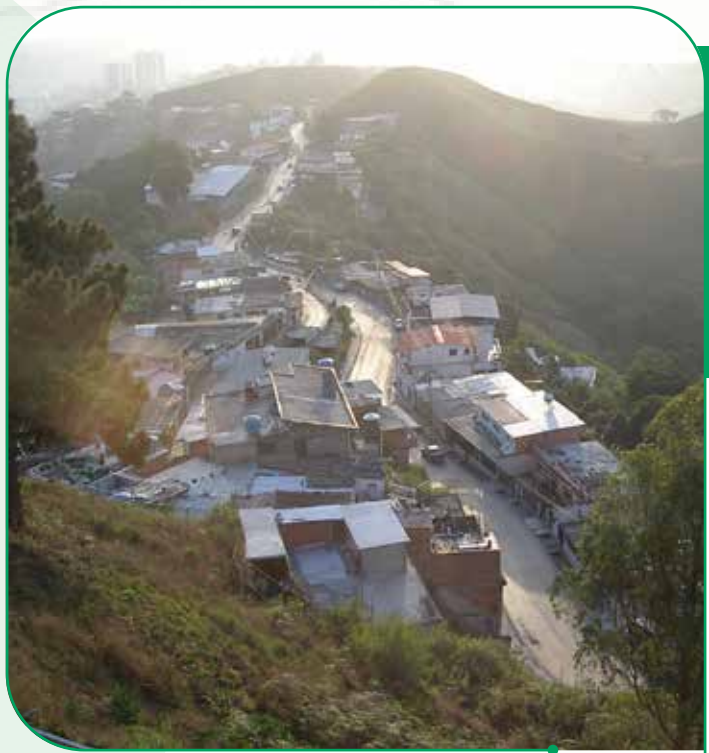

Elke oorlog is gebaseerd op bedrog,'
zegt Sun Tzu in zijn de *'Kunst van het Oorlogvoeren.'*

Deze strategische optie wordt echter niet door de oppositie in zijn geheel gedeeld. Dat was reeds bij vorige gelegenheden duidelijk merkbaar. Maar nu nog veel meer, omdat een meerderheid van de oppositie wel degelijk aan de verkiezingen wil deelnemen. De Nationale Kiesraad heeft al aangegeven dat 105 partijen zich hebben geregistreerd.

De gok op het wegblijven van de stembus wordt zelfs niet unaniem gedeeld binnen de G4-partijen, die intern verdeeld zijn. Een paradigmatisch geval is dat van de partij Primero Justicia, dat openlijk uiteengevallen is in drie posities. Aan de ene kant zijn er degenen die deel uitmaken van de speculatie rond de figuur van de 'interim-regering.' Concreet betekent dit dat ze zich achter de plannen van de fameuze Juan Guaidó van de partij Voluntad Popular scharen. Die volksvertegenwoordiger wierp zich op als interim-president naast de officiële president Nicolás Maduro. Guaidó slaagde erin zich te laten erkennen door de VS en de meeste Europese landen als de echte president. Bovendien kon hij met behulp van de VS de Venezolaanse schatkist plunderen door beslag te leggen op vele miljoenen dollars afkomstig van de olieproductie. En kers op de taart, hij staat een militaire invasie van de VS voor, iets wat voor elke weldenkende Latijns-Amerikaan de horror is. Dit jaar kwamen geheime afspraken aan het licht tussen hem en Amerikaanse en gevluchte Venezolaanse militairen aan het licht. In mei werd met behulp van autoriteiten uit buurland Colombia effectief een poging ondernomen. Maar dat avontuur werd op tijd onderschept door leden van het Venezolaanse leger. Ondanks een jaar intensieve acties en politieke successen in het buitenland is hij er niet in geslaagd

om in Venezuela zelf vooruitgang te boeken. En terwijl vandaag de regering van Nicolás Maduro zowel nationaal als internationaal goede punten scoort in de strijd tegen de gesel van het coronavirus is op dat vlak Guaidó nergens te bespeuren. Gokken op die politieke kaart is daarom riskant.

Daarnaast zijn er in oppositiepartij Primero Justicia degenen die zich verzetten tegen die lijn en nu, partijkaart in de hand, aankondigen dat ze op 6 december naar de stembus willen. En dan is er nog een derde positie, voorgestaan door Capriles Radonski. Terloops zij gezegd dat de aanhangers van deze politicus enkele jaren geleden bloedige straatprotesten uitvoerden, waarbij doden vielen, zowel aan de zijde van de opposanten als van de ordediensten. Hij stelt zich vragen bij de optie voor boycot. 'We blijven politiek bedrijven met onze voeten waarheen? De voeten moeten we vast op de grond zetten. Jij had een plan en het plan is mislukt. Blijf je bij de mislukking? Het is voorbij. (...) We moeten uit de grote tegenstelling regering versus fantasie geraken. Regeren op het internet? Alstublieft zeg!' Op die manier fulmineerde de voormalige presidentskandidaat, waarbij hij zich distantieerde van zowel Guaidó - 'de mislukking' - als van de regering.

Het is duidelijk dat de kaarten van de verschillende machtsstructuren complex zijn, maar de politieke verdeeldheid alles behalve.

Hetzelfde speelt zich af binnen de oppositiepartij Acción Democrática. Enerzijds ondertekende een sector, onder leiding van Henry Ramos Allup, het communiqué tot boycot, waarin de fraude bij voorbaat wordt veroordeeld. Daarnaast voert een andere sector, onder leiding van Bernabé Gutiérrez, al enkele weken verkiezingscampagne. Beide heren noemen zichzelf de vertegenwoordiger van de partij. Daarop schortte het Hooggerechtshof de raad van bestuur van de partij op en erkende Gutiérrez als de vertegenwoordiger. In juni dit jaar echter kondigde de partij aan dat ze hem eruit zetten, omdat hij teveel in de kaart zou spelen van de regering.

Het is duidelijk dat de kaarten van de verschillende machtsstructuren complex zijn, maar de politieke verdeeldheid alles behalve.

De VS zetten de bakens uit

De verklaring van het voornoemde aantal oppositiepartijen om niet deel te nemen aan de verkiezingen komt er een paar dagen nadat Washington zijn standpunt met betrekking tot de verkiezingen heeft herbevestigd. Elliot Abrams, aangeklaagd wegens zijn betrokkenheid bij bloedbaden in Midden-Amerika in de jaren tachtig en verantwoordelijk voor de Venezolaanse kwestie bij het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken, heeft het standpunt van de VS opnieuw bekrachtigd.

‘De voorwaarden voor vrije en eerlijke verkiezingen zijn in feite veel slechter dan die in 2018 (...) de parlementsverkiezingen in december zijn al gemanipuleerd,’ zei hij tegen de pers.

Onder het besluit om al dan niet deel te nemen op 6 december schuilt dus het belangrijkste dilemma: achter de strategie

blijven staan, ontworpen en uitgevoerd vanuit de Verenigde Staten (gesteund door beide Amerikaanse regeringspartijen) of een eigen beleid voeren losgekoppeld van Washington. Het gaat dus in feite over veel meer dan over een debat rond al dan niet meedoen aan de verkiezingen.

Zich afstemmen op de strategie van de Verenigde Staten betekent kiezen voor drie centrale beslissingen. Aan de ene kant blijvende ondersteuning bieden aan de fictie van de parallelle regering, aangevoerd door Juan Guaidó. Die ‘interim-regering’ bestaat in het land niet, maar wordt wel erkend door een resem regeringen, die het buitenlands beleid van de VS ten aanzien van Venezuela volgen. Daarnaast, in nauw verband met de eerste beslissing, ondersteuning geven aan het steeds verdergaande beleid van economische blokkade en diefstal van Venezolaanse activa in het buitenland. En ten slotte, als meest centraal punt, de handhaving van de gok op de omverwerping van de regering van Nicolás Maduro.

Voor de oppositiepartijen houdt deze drievoudige keuze voor afstemming op

het beleid van de VS een blokkade in die zowel de economie als de maatschappij als geheel dramatisch treft en op weinig legitimiteit kan rekenen. Het houdt ook in dat men afziet van politiek beleid en deelname aan de verkiezingen. De vraag, waarop ze geen antwoord hebben, luidt dan: wat is het plan? Onder hun stilzwijgen schuilt het plot van geheime operaties, pogingen om de Nationale Strijdkrachten onderling te verdelen en mikken op de economische ineenstorting van het land als strategie voor de toegang tot de macht.

Heel dit scenario doet zich voor nu het land geconfronteerd wordt met de opkomst van de covid-19-pandemie. Ofschoon het aantal besmettingen en doden lager ligt in vergelijking met de situatie in de buurlanden, is de toestand verontrustend vanwege de snelheid waarmee de besmetting zich vermenigvuldigt en vanwege de economische moeilijkheden die de problemen in de gezondheidszorg, met name in de openbare ziekenhuizen, verergert.

In het aanschijn van de pandemie heeft de regering de levering van medische benodigdheden opgevoerd via overeenkomsten met bondgenoten, zoals China, Rusland en Cuba. Tevens is het netwerk versterkt, dat in de loop der jaren in de volkswijken opgebouwd werd, bijvoorbeeld via de Centra voor Integrale Diagnostiek. Onlangs nog werd een speciaal centrum voor de bestrijding van covid-19 ingewijd in Caracas met 1200 ziekenhuisbedden, een intensive care afdeling, een operatiekamer en een mobiel laboratorium. De toegang, de zorg en de behandeling zijn gratis voor de patiënten.

De kaarten voor 6 december zijn reeds geschud, de pandemie in volle gang. Het is nu nog de vraag of Washington, zelf geteisterd door interne sociale en financiële problemen, groen licht zal geven voor een actie om opnieuw te proberen de Venezolaanse regering omver te werpen.

Bronnen

Pagina 12 ► Marco Teruggi publiceerde in de Argentijnse krant *Página 12* een artikel, waarin hij beschrijft hoe de kaarten er nu voorliggen met het oog op de parlementsverkiezingen in Venezuela. De auteur studeerde sociologie en studeerde af in 2013. Argentijn, woont hij sindsdien in Caracas, waar hij werkt als verslaggever en journalist.

<https://www.pagina12.com.ar/282485-venezuela-un-sector-de-la-oposicion-no-participara-de-las-el>

https://www.clarin.com/mundo/juan-Guaidó-plena-pandemia-surgen-dudas-especulaciones-venezuela_0_EGktCQtfl.html

Priester Daens College

Het Daens Vandaag-septemhernummer van vorig jaar (43ste jaargang, nr 3 – 2019) publiceerde een interview met Paulette Looze, een van de bestuurders van het nieuw opgerichte Priester Daens College, een samenwerkingsverband tussen 9 scholen uit de regio Aalst.

Nu, één jaar later blikken we terug op het voorbije jaar en vragen ons af of deze samenwerking geslaagd is, wat de successen en de problemen geweest zijn en of het college zijn plaats heeft verworven binnen het Aalsterse regionale onderwijslandschap.

PRIESTER DAENS COLLEGE ÉÉN JAAR LATER

Even ons geheugen opfrissen : de samenwerking tussen de scholen kwam er op vraag van de koepel van het Katholiek Onderwijs en van de Vlaamse regering om tot een bestuurlijke optimalisering en schaalvergroting te komen. Binnen de regio Aalst kwam aldus het Priester Daens College tot stand, met een duidelijke verwijzing naar de man die de solidariteit tussen mensen en groepen symboliseert, die eigenzinnig was in het belang van “zijn” mensen en hen aanzette om zelfbewust deel te nemen aan de maatschappij.

Een moeilijke start

We moeten niet onder stoelen of banken steken dat de opstart moeilijk was. Sinds 2017 werd er met verschillende bestuursorganen van diverse scholen overlegd en onderhandeld, gezocht naar een gemeenschappelijke visie en naar het nodige vertrouwen om tot een intensieve samenwerking te komen. De kaarten moesten op tafel gelegd worden, er moest inzage gegeven worden in de financiële gegevens van iedere school, privilèges en vooroordelen moesten over boord gegooid worden, de spreekwoordelijke lijken moesten uit de kast alvorens we verder konden.

In de loop van de onderhandelingen bleek de stap voor sommigen te groot en het nodige vertrouwen te ontbreken waardoor ze afhaakten .

Voortschrijdend inzicht, de niet-aflatende inzet van de “believers” en een groeiend wederzijds respect onder de resterende onderhandelaars leidde uiteindelijk tot een sterk project waarvan we nu stilaan de vruchten plukken.

▲
Tanja Biebaut
Algemeen directeur &
Afgevaardigd bestuurder

Luc Van Der Biest
Ondervoorzitter
▼

▲
Joost De Groote
Voorzitter

Van papier naar praktijk

Na de administratieve rompslomp, de samensmelting van de verschillende raden van bestuur tot één nieuw bestuursorgaan, de goedkeuring van de verschillende Algemene Vergaderingen en de nodige notariële akten, kon het Priester Daens College op 30 augustus 2019, net voor de aanvang van het nieuwe schooljaar, van start gaan.

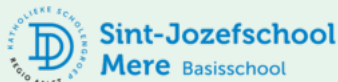
Voor directies, leerkrachten en leerlingen betekende deze start geen totale omwenteling. Behoudens een nieuw logo op het drukwerk en op de websites was er nog weinig te merken van de reorganisatie. Het nieuwe bestuur had immers bewust gekozen voor een evolutie eerder dan een revolutie op schoolniveau.

Achter de schermen echter werd intensief gewerkt aan vernieuwing en professionalisering. Er werd een algemeen directeur (Tanja Biebaut) aangesteld die de verschillende directies van de scholen zou aansturen en begeleiden. Zij werd door de algemene vergadering ook aangesteld als afgevaardigd bestuurder zodat de link tussen bestuur en scholen duidelijk was voor iedereen.

Voorzitter Joost De Groote, ondervoorzitter Luc Van Der Biest en afgevaardigd bestuurder Tanja Biebaut vormen het dagelijks bestuur van het college en nemen de dagdagelijkse beslissingen.

” Campusraden op iedere school, waar naast de directies ook bestuurders deel van uitmaken, zorgen ervoor dat de eigenheid van iedere school behouden blijft en dat de band met iedere school gegarandeerd is.

Plaatsbezoeken

De begrotingen en de boekhoudingen van de verschillende scholen werden gestroomlijnd. Iedere school blijft haar eigen werkmiddelen behouden en beheren, maar wel via een geïntegreerd systeem dat analytische rapportering mogelijk maakt. Voor de boekhoudverantwoordelijken van iedere school betekent dit dat zij hierbij kunnen terugvallen op de expertise en de competenties van de centrale financiële dienst. Na één jaar werking blijkt uit de jaarrekeningen dat de financiële toestand van het Priester Daens College gezond is.

Campusraden op iedere school, waar naast de directies ook bestuurders deel van uitmaken, zorgen ervoor dat de eigenheid van iedere school behouden blijft en dat de band met iedere school gegarandeerd is. Wat op het niveau van de individuele scholen kan beslist worden gebeurt op dat niveau, zaken die de hele groep betreffen of die het directieniveau overstijgen worden doorverwezen naar de Raad van Bestuur.

De nieuwe raad van bestuur wil geen afstandelijk orgaan zijn, maar wil bewust en met kennis van zaken beslissingen nemen. Daarom werden er plaatsbezoeken georganiseerd op de verschillende scholen zodat de mensen achter de directies, de lokalen achter de schoolmuren en de lessen achter de onderwijsplannen duidelijker werden. De directeurs kregen de gelegenheid om hun school te duiden, hun toekomstplannen toe te lichten en hun verzoeken en frustraties te ventileren. De bestuurders op hun beurt zagen hoe in de praktijk wordt omgegaan met multimedia, hoe co-teaching precies werkt, hoe creatief moet omgegaan worden met de beschikbare ruimte maar vooral hoe elke school telkens opnieuw, dag na dag, de kinderen of de jongeren centraal stellen zodat ze kunnen uitgroeien tot zelfbewuste individuen.

Viering

Rond de jaarwisseling werd de oprichting van het Priester Daens College met bescheiden luister gevierd. Bisschop Van Looy ging voor in een dankmis in de Sint-Martinuskerk, precies de plaats waar Priester Daens zijn pleidooien hield tegen de uitbuiting van de gewone man en voor meer zelfbewustzijn en solidariteit voor en onder zijn parochianen. De bisschop bracht dan ook uitgebreid hulde aan deze eenvoudige priester, een eer die hem tijdens zijn loopbaan nooit werd toebedeeld in kerkelijke kringen.

De viering werd opgeluisterd door een gelegenheidskoor gevormd door leerkrachten en leerlingen van de diverse scholen en werd gevolgd door een receptie in de lokalen van DVM-HTB in de Onderwijsstraat, waarop de leerkrachten nader kennis konden maken met elkaar en met het nieuwe bestuur van de school.

Een ongenode gast

En toen werd het midden maart 2020 en kwam een ongenode gast de wereld op zijn kop zetten. Corona dwong tot een tijdelijke lockdown met een algemene sluiting van de scholen als een van de meest deprimerende maatregelen. Dit crisismoment noopte alle scholen tot omschakelen van hun onderwijsstrategieën en tot creativiteit op het vlak van afstandsonderwijs. Er werden onder de scholen goede praktijken uitgewisseld en de directies konden te allen tijde terecht bij de algemeen directeur met hun bezorgdheden en problemen.

Het Priester Daens College heeft in de periode van maart tot eind juni kunnen bewijzen dat het geheel meer is dan de som van de samenstellende delen. De solidariteit onder de 9 scholen leidde er al snel toe dat iedere leerkracht over een gelichtsmasker kon beschikken, kleinere entiteiten kregen logistieke ondersteuning van de grote scholen om hun lokalen coronaproof te maken en directies gingen in overleg over hoe de crisis aan te pakken en het afstandsonderwijs kwaliteitsvol te laten verlopen.

Met de focus op de toekomst

Het nieuwe schooljaar startte in code geel. Er werden door het bestuur en door de directies lessen getrokken uit de afgelopen, moeilijke periode. Een belangrijke les is dat het gedeeltelijke afstandsonderwijs en het digitale leren blijvers zullen zijn. Immers, het coronavirus waart nog altijd rond en het risico op een tijdelijke sluiting van de scholen blijft acuut.

Daarom besliste de raad van bestuur van het Priester Daens College om volop in te zetten op IT en een groot digitaliseringsproject op te starten. Alle leerkrachten zullen de komende maanden uitgerust worden met een uniforme en performante laptop waarvoor het onderhoud centraal zal gebeuren. Tegen de jaarwisseling moet deze doelstelling bereikt zijn. Een projectgroep onder leiding van een directielid zal de behoeften en modaliteiten in kaart brengen en een totaalpakket aan opleidingen opstarten die alle leerkrachten de nodige competenties zullen bijbrengen om in dit "Nieuwe Normaal" kwaliteitsvol onderwijs te kunnen geven.

In tweede instantie zal een project uitgerold worden om de leerlingen de mogelijkheid te bieden een laptop aan te kopen tegen interessante voorwaarden. Voor gezinnen met financiële problemen zal er naar alternatieve mogelijkheden (huur, tijdelijk gebruik,

leasing...) gezocht worden zodat alle leerlingen op de trein van het digitale onderwijs kunnen springen en hun kansen gevrijwaard zien.

Met cijfers kan men veel bewijzen, maar wanneer inschrijvingen met 10% stijgen, dan groeit het vertrouwen in het opvoedingsproject van het Priester Daens College : jongeren vormen tot zelfstandig denkende, zelfbewuste en geëngageerde mensen met een open blik en een ruim hart voor de samenleving waar ze volop deel van uitmaken.

■ Paulette De Looze

In de stad van de 'stekskesfabrieken' lichtte historicus en gewezen burgemeester Freddy De Chou de geschiedenis van de sociale strijd in zijn stad toe. De lezing werd georganiseerd naar aanleiding van de daguitstap (in pre-coronatijden) van het Priester Daensfonds naar Geraardsbergen.

HIERNA VOLGT DE INLEIDING OP EEN GROOT VERHAAL.

SOCIALE STRIJD EN DAENSISME IN GERAARDSBERGEN

1. De sociaaleconomische situatie in de regio voor de Eerste Wereldoorlog

Op de drempel van de 20ste eeuw is de toestand van de arbeiders in de licht gemoderniseerde ambachtelijke bedrijven in Vlaanderen nog steeds ronduit mensonterend: lage lonen, slechte hygiënische werkomstandigheden, hoog werktempo, werkdagen van 12 tot 14 uur, kinderarbeid, ...

De gevolgen op sociaal vlak zijn navenant: erbarmelijke woonomstandigheden, onvoldoende en onevenwichtige voeding, grote vatbaarheid voor ziekten, verminking, grote kindersterfte, alcoholisme, prostitutie, analfabetisme ...

Op den buiten is de toestand soms even dramatisch. De plaatselijke gezagsdragers in de dorpen blijven zich halsstarrig verzetten tegen enige

vorm van industrialisatie. De grote boeren beschikken aldus over een arbeidsreserve, wat hen mogelijk maakt de lonen te drukken. Door de economische recessie en de landbouwcrisis neemt de armoede van de keuterboeren en thuiswerkers(sters) (wevers, spinsters, handschoenmaaksters, kantwerksters) snel toe. Kan men aanvankelijk de oudere generatie nog enigszins doen vasthouden aan hun situatie, dan groeit rondom hen de verandering en het sociale misnoegen.

Welke verandering? Het is werk zoeken als dienstpersoneel, naar de stad trekken als fabrieksarbeider, gaan pendelen naar de Waalse industriegebieden en mijnen, seizoenarbeid verrichten in de Noord-Franse landbouwgebieden (onder andere de bietencampagnes, steenbakkerijen), in extreme gevallen uitwijken naar de Verenigde Staten en Canada. Het enkel

maar berusten in zijn lot zal in het laatste kwart van de 19de eeuw een ijdele paternalistische droom worden. Het Vlaamse land komt in beweging.

De sociaaleconomische situatie in het arrondissement verschilt slechts in zover van het zojuist geschetst algemeen beeld, dat de toestand er alleen nóg slechter is. Van oudsher heeft het Land van Aalst een zeer dichte bevolking, hoofdzakelijk wonend in kleine dorpen. In 1890 tellen 55 van de 81 gemeenten van het arrondissement Aalst minder dan 2000 inwoners. Slechts de drie steden Aalst, Geraardsbergen en Ninove hebben meer dan 5000 inwoners (respectievelijk 25.544, 10.891 en 6.870).

Het grootste gedeelte van de actieve bevolking is in die periode nog tewerkgesteld in de landbouw. Door de enorm hoge grond- en pachtprizen en de kleinschaligheid van de landbouwbedrijven liggen de verdiensten zeer laag. Vele jonge buitenlieden zien zich dan ook voor de keuze geplaatst: ofwel dagelijks pendelen of seizoenarbeid verrichten, ofwel definitief uitwijken naar de steden of Noord-Amerika.

Het emigratieverschijnsel in de regio mag zeker niet miskend worden. Alleen al in de periode 1890-1920 verlaten 25.000 uitwijkelingen definitief de streek. Ook de seizoenarbeid scoort rond de eeuwwisseling nog vrij hoge cijfers met ongeveer 8.500 loonarbeiders die werk zoeken in Wallonië en Noord-Frankrijk (de zogenaamde Fransmans)¹. De pendelarbeid richt zich op de eerste plaats naar de enkele nijverheden, hoofdzakelijk gevestigd in de drie Dendersteden, en verder naar Brussel en Gent, voor het noorden van het arrondissement, en naar Wallonië, voor het zuiden².

Door de tegenkating van de lokale notabelen op het platteland ontwikkelt zich in de regio slechts enige nijverheid in de steden en enkele verstedelijkte centra. Het betreft hier dan nog meestal licht gemoderniseerde en ambachtelijke bedrijfjes uit de textiel- en kledingsector (Aalst, Ninove) en de lucifers- en sigarenfabricatie (Ninove,

Geraardsbergen). Van enige industriële activiteit kan verder worden gewaagd in Hofstade, Erembodegem, Welle, Haaltert, Kerksken, Overboelare en Goferdinge. Volledigheidshalve vermelden we nog de handels- en dienstenactiviteit in de drie voormelde steden en in mindere mate in de regionale centra Zottegem en Herzele.

Voorop het platteland is de invloed van de lokale gezagsdragers enorm groot. Daar wordt met eerbied en ontzag opgekeken en gefluisterd naar de baron, de grootgrondbezitter, de notaris, de rijke boer, de pastoor. Dit kan afgeleid worden uit het grote aantal lagere statusberoepen (keuterboer, dienstknecht, dagloner, ongeschoolde arbeider) en uit de hoge graad van ongeletterdheid van de bevolking: in 1900 kan 40 % van de miliciens noch lezen, noch schrijven.

¹ D. VAN MELKEBEKE, *Seizoenarbeid in het arrondissement Aalst (1880-1914)*, licentiaatsverhandeling, KU Leuven, 1977, p. 48-57.

² F. DE CHOU, *Van het spinnewiel, het vuur en de sigaren*, in *De Denderende Steden*, Federatie voor toerisme in Oost-Vlaanderen, speciale uitgave, 1990, p. 30-31.

Vervolg in 'Daens Vandaag'

4/2020:

- *De situatie in Geraardsbergen*
- *De nijverheidstelling in de stad Geraardsbergen van 1896*
- *De armoede en de armenzorg*
- *De bevolkingsevolutie*
- *De eerste sporen van socialisme*
- *De parlementsverkiezingen van*
 - 14 oktober 1894
 - 22 mei 1898
 - 27 mei 1900
 - 25 mei 1902
 - 29 mei 1904
 - 24 mei 1908
 - 2 juni 1912
 - 24 mei 1914

AGENDA

Corona blijft hinderlijk. Met oog voor veiligheid krijgen zowel de jaarlijkse bijeenkomst aan het Daens-familiegraf als de Priester Daens Vredesloop een afgeslankte versie.

ALLERHEILIGEN, ZONDAG 1 NOVEMBER, 10 u.,

Bijeenkomst aan de ingang van de stedelijke begraafplaats,
Leo de Bethunelaan, Aalst.

Met in acht name van afstand houden en het dragen van een mondmasker wordt opgestapt naar het graf van Adolf en Pieter Daens en van wijlen voorzitter Luc Delafortrie van het Priester Daensfonds. Wouter De Bruyne draagt een Daens-gedicht voor. Geen toespraak, geen samenzang. De kransneerlegging volgt. Voorafgaand aan bijeenkomst om 10 u., worden bloemen neergelegd aan de graven van wijlen Frans De Neve en Herman Slagmulder.

Het graf van Adolf en Pieter Daens is in deze coronatijden een ware troostplaats.

Zondag 15 november, vanaf 10 u.

WANDELEN LANGS VERHALEN OVER OORLOG EN VREDE

De organisatoren van de Priester Daens Vredesloop organiseren een veilig alternatief voor de 10de editie van de Priester Daens Vredesloop in Aalst. Deze stadsloop valt dit jaar niet te organiseren en zou leiden tot een financieel debacle. Terwijl het o.a. de bedoeling is om enkele organisaties te steunen: 11.11.11, Priester Daensfonds, Aalst Mixt en Vredeshuis Aalst.

Elke crisis is ook een uitdaging. Je kan proberen om er creatief mee om te gaan. Zelfs zonder in te boeten op de kern van de zaak nl. mensen samenbrengen om recreatief te sporten en om hen te laten 'stilstaan' bij het belang van vredesopbouw. Of we daarin geslaagd zijn, kan je vanaf zondag 15 november zelf beoordelen tijdens het 'wandelen langs verhalen over oorlog en vrede'. We stippelden een route met lussen uit langs historische en symbolische plaatsen die wetenswaardigheden onthullen over het oorlogsverleden van Aalst en over de inzet van duizenden vrijwilligers vandaag.

Benieuwd naar onze wandeling? Klaar om Aalst coronaproof en op eigen tempo te verkennen? Met een verrassende en hoopvolle bril? Je vindt het parcours op de websites van de organisatoren en (normaal ook) bij de toeristische dienst van de Stad Aalst. Dat is ook het vertrekpunt, op een moment dat je zelf kiest. Tenzij je aanwezig wilt zijn bij de lancering, 'de inwandeling' op zondagmorgen 15 november om **10 u.** aan het Infokantoor Toerisme, Hopmarkt 51, Aalst. We voorzien onderweg tot **17 u.** een drankje.

Colofon

Socioculturele vereniging

PRIESTER DAENSFONDS vzw

Maatschappelijke zetel:

Stadhuis, Grote Markt 3, Aalst (géén correspondentie-adres)

Correspondentie-adres:

Middelkouter 68, 9450 Haaltert

E-post:

info@daens.org

Website:

www.daens.org

Raad van Bestuur en Algemene Vergadering:

Stephan Beeckman, Martine Bode, Wouter De Bruyne (ondervoorzitter), Lieve De Geyter (secretaris/verslaggever), Joris De Kegel (penningmeester/ledenbeheer), Carolien De Neef, Johan De Nijs, Willy De Turck (erevoorzitter), Vicky De Wolf (voorzitter), Erik D'Hondt, Luc Geeroms, Jef Keymeulen, Rob Librecht, Wilfried Lissens, Eric Meersseman, Hendrik Strypens, Roel Temmerman, Hugo Van de Voorde (communicatie), Karel Van den Bossche, Luc Van der Helst, Johan Velghe (medevoorzitter).

Lidmaatschap

rekeningnummer: IBAN: BE40 7370 2745 3063;
BIC: KREDBEBB

Jaarlijkse bijdrage:

15 euro (7,50 euro scholieren en studenten);

25 euro ereleden en openbare besturen;

50 euro beschermende leden.

Schrijf nu over en u bent tot eind 2020 lid/abonnee.

Verantwoordelijke uitgever:

Vicky De Wolf,

Middelkouter 68, 9450 Haaltert

053/83 31 95, e-post: vicky.dewolf@hotmail.com

Hoofdredacteur:

Johan Velghe,

Stasegemsestraat 112 A/1, 8500 Kortrijk,

056 25 71 82, e-post: johan.velghe@skynet.be

Redactie:

Jozef Cassimons, Wouter De Bruyne, Guido

De Schrijver, Vicky De Wolf en Johan Velghe

schreven de bijdragen in dit

nummer.

Illustraties & foto's:

Archief Priester Daensfonds, Hugo Van de

Voorde, Johan Velghe, Vicky De Wolf & Stephan

Beeckman brachten de illustraties & foto's aan.

Opmaak:

Marijke Van de Voorde deed de lay-out.

Privacyregelgeving:

Conform aan de privacyregelgeving worden de persoonsgegevens verbonden aan het lidmaatschap uitsluitend aangewend voor de toezending van de periodiek 'Daens Vandaag', uitnodigingen voor activiteiten en nieuwe publicaties van het Priester Daensfonds vzw. Deelname aan activiteiten houden de toestemming tot publicatie in van actie- en groepsfoto's van deze activiteiten. U kunt te kennen geven niet op gepubliceerde foto's voor te komen.

Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen

Het Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen staat garant voor tussenkomsten tandzorgen, optiek, lidgeld sportclub en jeugdbewegingen, dieetadvies, vaccinaties, schoolreizen, speelpleinwerking, kampen, orthodontie, logopodie, ...

Kersverse ouders kunnen ook nog rekenen op tal van geboortevoordelen (geboortepremie, terugbetaling luiers, kraamhulp, thuisoppas zieke kinderen, ...).

 **Neutraal
Ziekenfonds
Vlaanderen**

UW PARTNER VOOR ZEKERHEID